
PAMFLET
1032

REMONSTRANTIE

van den Eertſ-Hertoghe Albertus/ aen de Generale Staten/ van date den 5. Decembris/ 1597. waer inne verclaert wort den wille van den Coninck/ nopende het Huwelijck/ende de Ghifte der Nederlanden: Ende waer mede hy over ghegheven heeft de Brieven van Credentie/ soo van den Coninck/ als van den Prince van Spaengien/ van date den 10. Septembris 1597. gheschreven binnen Sint Laurens/ hier nae volghende/ gheteeckent B. C.

Een Brief van den Coninck/ aen de Generale Staten van Nederlant/ in date den 31. May 1598. daer inne den Coninck accuseert/ de Brieven van de Staten ontfangen te hebben/ daer in sy goet vinden/ eñ haer verblijden met de Deliberatie/ die zijne Majesteyt ghenomen hadde vant Huwelijck ende het Transport der Nederlanden/ gheteeckent letter D.

Noch eenen Brief van den Prince van Spaengien/in date den 30. May 1598. aen de Generale Staten van Nederlant/ op d'Antwoorde van zijn Brieven van Credentie/ in faveur van den Eertſ-Hertoghe ghegheven/ nopende het Huwelijck ende Transport van Nederlandt/ gheteeckent letter E.

Volght het TRANSPORT/

Ghedaen by zijne Majesteyt/ aen de Infante zijn oudtste Dochter/ van de Nederlanden/ Bourgoignen/ ende Graefschappe van Charollois: Mede inhoudende den Eedt van zijn Altese/ van't onderhouden van de Catholijcke Religie/ Ende voorts den gheheelen handel van't Huwelijck/ ende Huwelijcksche Conditien.

Hier zijn noch by ghevoeght/ de Approbatie/ Agreatie/ ende den Eedt van den Prince van Spaengien/ van't Transport van de Nederlanden ende Bourgoignen.

Mitsgaders de Procuratie van d'Infante aen harē toecomendē Bruydegom gegeven/ om de Nederlanden t'ontfanghen in haren Name.

Volget ten laetsten/ t'Vertoogh van de Staten van de Provincien/ aen zijn Altese. Alles ghecopieert ende ghecollationeert nae het Originael/ ten dienste van den begheerighen Leser/ desen 9. Octobris/

1598.

¶ Copye van het Transport/ Ghedaen by zijne Majesteyt/ aen de Infante zijne oudtste Dochter/ van de Nederlanden/ Bourgoignen/ eñ Graefschappe van Charollois/ in den Jare 1598.

PHilippus/ etc. Aen allen teghenwoordich ende toecomende/ die dese Brieven sullen sien ofte hooren lesen/ Saluyt.

Alsoo wy hebben bevonden behoorlijck te wesen/ so wel om de welvaert der Christenheyt/ in't generael/ als in't particulier vã onsen Nederlanden/ niet langer uyt te stellen t'Houwelijck van onse seer lieve ende wel beminde goede oudtste Dochter de Infante/ Isabella Clara Eugenia, Ende hier toe te meer beweeght zijnde/ uyt oorsake der bewaringe van onsen Huyse/ oock in't aensien van wat anders goets/ als ooc om de bysondere ghenegentheyt/ die wy dragen tot onsen seer lieven ende wel beminde Broeder/ Rechtsweer ende Neve/ den Eerdts-Hertoge Albert/ van onsent wegen Gouverneur eñ Capiteyn Generael van onse voorsz. Nederlanden/ ende van Bourgoignen/ d'ooghe ghewoorpen hebbende op zijnen persoone/ hem verkiesende tot eenen toecomenden Man van onse voorsz. Oudtste Dochter/ alles so wel by consent ende dancke van onsen Heyligen Vader den Paus/ den welcken de begeerde dispensatien daer van heeft geaccordeert: Als ooc de communicatien daer van ghehadt ende ghehouden met den seer Hooghen/ seer Excellenten/ ende grootmoghenden Prince/ onsen seer lieven ende seer beminden goeden Broeder/ Rechtsweer ende Neve/ Rodolphus/ den tweeden van dien name/ Keyser van Roomen: Met eenen ooc aen onse seer lieve ende wel beminde goede Sustere/ de Keyserinne zijne Moeder. D'welck gheconsidereert/ ende op dat onse voorsz. Dochter mocht voorsien worden van middelen/ alst reden is/ voor hare groote gratien ende verdiensten: Selve omme van onser sijdẽ bewijs te doen/ van de sonderlinghe liefde/ die wy altoos ghedragen hebben/ ende noch dragen tot onse voorsz. Nederlanden/ ende van Bourgoignen/ hebbende resolutie ghenomen tot voorderinghe van den voorsz. Houwelijcke/ te doen aen onse voorsz. Dochter een Ghifte oft Donnatie der selver onser Nederlanden/ met alles wat daer toe behoort/ in der manieren als hier onder ghesept eñ ghespecifieert wort/ Ende dat alles door den

 middel

middel ende interventie/ wille ende consente van onsen seer liebē eñ wel beminden
goeden Sone/ dē Prince Philippus / onsen eenighen Sone eñ eenighen Erfghe-
naem / volghens d'advertentie die door ons ende dē selvighen Prince onsen Sone
ghedaen is gheweest / aen de Overheeren / Ridders vā onser Ordene/ Raden eñ
Staten van onse voorsz. Nederlandē / hun houdende onder ghehoorsaemheyt/
niet ooc aen die van onsen Lande eñ Graefschappe vā Bourgoignen: Die welcke
verclaert ende betuyght hebbē door haerlieder Antwoorde / de vreuchde eñ t'ver-
noeghen/ datse ontfanghen haddē van alsulcke onse goedertierene Resolutie / die
sy bekennē ende belijden dienstich te wesen ter welvaert eñ rusten van onse voorsz.
Nederlanden / eñ dat het den rechten wegh is / om te gheraeckē tot eenen goeden
ende vasten Vrede ofte Peys / ende hen te verlossen van een alsulckē verdrietighen
Oorloghe/ met de welcke sy vertravaillieert hebbē gheweest soo langhen tijdt van
Jaren / welcke stilte eñ ruste wy voor henlieden altijt begeert hebben : Ende con-
siderende t'ghene eenen yeghelijckē kennelijck is / dat t'meeste gheluck dwelck
over een Landt comē mach/ is/ hem vindende gheregeert eñ ghegouverneert met
den ghesichte eñ metter teghenwoordicheyt van zijnen Prince ende natuerlijckē
Heere: Godt zy ghetuyghe der moeytē ende sorghen/ die wy dickwils hebben ge-
hadt/ om dat wy't aldaer persoonlijcken niet en hebbē mogen uytrechten / als wy
het in der waerheyt grootlijcx begeert hebbē / indien ons andere saecken van groo-
ter importantien/ onsen Coninckrijcke van Spaengien aengaende/ niet en haddē
verobligeert daer vast te blijvē / ende de residentie te continueren / sonder ons van
daer te begheven/ gelijck als wy nu noch tegenwoordich over sulcx verbondē zijn.
Ende hoe wel den onderdom vā onsen Sone den Prince daer toe soude schijnen
beter te passe te comen/ als onsen eersten reyser: Nochtans den goeden wille Gods
gheweest zijnde / ons te gheven soo vele andere Coninckrijckē ende Landen / om
welcke goede regeringhe der selver / nemmermeer en sullen ghebrekē saecken van
seer grooter importantiē / om welcker wille oock gheeyscht wort zijne tegenwoor-
dicheyt alhier: Daeromme bevondē behoorlijck dese resolutie te nemen / om onse
voorsz. Nederlandē niet te laten in de selve inconvenienten als voor henen/ met de
redene hier op ghevoeght / die daer is / in mededeylinghe te doē aen onse voorsz.
Dochter de Infante/ nae hare verdiensten eñ Hoocheyt harer gheboorten/ eñ ooc
overgeven in't particulier/ nadien naest onsen voorsz. Sone dē Prince (dien Gode
beware in langhe Jaren / eñ hem voorspoet gheve t'zijnē dienste) onse voorseyde
Oudtste Dochter de eerste eñ de naeste is / eñ dat door middel van dē wille onses
voorsz. Soons/ sy van nu aen daer inne mach toeghelatē worden/ hebben wy ver-
coren een sulcken middel/ op hope dat door dē selven onse voorseyde Nederlanden
sullen moghen keeren tot harē ouden fleur / ruste ende voorspoet/ die sy voortijts
ghehadt hebben. DOEN te weten / dat begeerende tegenwoordelijck in effect
te brengen in zijn voorsz. behoorte / t'ghene des wy soo rijpelijck gheresolveert zijn/
Ende verstaen hebbende het willich consent / dat onsen voorsz. Sone den Prince
daer toe soo liberalijcken gegheven eñ verleent heeft van zijnder sijden / selve noch
weтende

wetende de submissie met de welcke onse voorsz. Landen zijn gheconformeert tot deser onser goeder intentien: Hebben wy gheresolveert te Cederen / eñ te Transporteren / aen de voorsz. Dochter de Infante / tot voorderinghe van den voorsz. Houwelijcke / Alle onse voorsz. Nederlanden / ende van Bourgoignen / op de forme ende maniere / ende nae de Bespreckinghen eñ Conditien / hier beneden uytghedruckt ende ghementionneert.

I.

De eerste Conditie is / ende niet anders / Dat de voorsz. Infante onse Dochter / haer ten Houwelijcke sal begheven met den Eerdts-Hertoghe Albert / uyt crachte der dispensatien / de welcke onsen voorsz. Heylighen Vader den Paus tot dien voorsz. eynde verleent heeft / eñ datse Ghistelijck / ofte voor een Ghifte aenneme / de voorsz. Nederlanden / ende t'Graefschap van Bourgoignen. Ende indien t'voorsz. Houwelijck belett worde / door eenighe oorsaecke die't soude moghen wesen / soo sal de voorsz. Donnatie ofte Ghifte ende Concessie / nul / ende niet gheeffectueert worden: ghelijck wy in sulcken voorsz. cas het van nu aen wederroepen / ende tot niet maken.

II.

Item op Conditie / ende niet anders / Dat de kinderen eñ Naecomelinghen van den selven voorschreven Houwelijcke / Mannelijck oft Vrouwelijck / Wettelijck ende in rechten Houwelijcken staet gheboren / ende niet onwettelijck / hoewel het ware by subsequenten Houwelijcke / den Oudtsten precederende den naegheborenen / ende t'Mannelijck het Vrouwelijcke / In den selven graet sullense Erfghenamen zijn van handt te handt / van alle de voorsz. Provincien ghesamentlijck / sonder die te mogen verdeylen noch Eclipseren / verclarende dat den Oudtsten Sone ofte de Oudtste Dochter overleden in't leven van hunnen Vader / sal worden gepreferreert tot den Oomen / eñ aen eenige andere vande linie Collaterale.

III.

Item op Conditie / ende niet anders / Dat indien (dwelck Godt niet en wille) gheenen Sone oft gheene Dochter van desen Houwelijck en quame / ofte datse overleden waren in den tijt van't overgheleden van d'eene der voorsz. den Eertshertoghe Albert / ende onse Dochter de Infante / die nu t'samen te houwelijcken hebben / Sal de teghenwoordighe Donnatie ende Concessie van nu aen nul wesen / ende van gheener weerden. In welck cas / soo onse voorsz. Dochter de Infante Weduwe bleve / sal de portie Legittime van der Vaderlijcker sijden / ende de Gifte van der Moederlijcker sijden / sulcx haer toequam / volghen: Boven desen

dat te meer sullen wy oft onsen voorseyden Sone den Prince doen in sulcken cas t'hemwaert/ om der liefden wille die wy t'hemwaert draghen. Eñ of de voorsz. Eerdts-Hertoghe Albert/ onsen goeden Rechtsweer/ overleefde de voorsz. Infante/ sal hy hebben te blijven Gouverneur van de voorsz. Nederlanden/ voor ende in den name van den Eyghenaer/ aen welcken de selve Landen alsdan sullen ghedevolveert zijn.

IIII.

Item op Conditie/ ende niet anders/ Dat als wanneer alle de Descendenten faelgeerden/ Mannelijck ende Vrouwelijck/ uyt den voorschreven Houwelijck gheprocreert gheweest zijnde/ alsoo datter niemant over en bleve van alle die tot dese goederen beroepen zijn: In sulcken cas/ sullen de selve weder te keeren hebben al te samen tot den Coninck van Spaengien/ den welcken dan van ons ghedescendeert sal wesen/ Ende volghens dese Donatie ende Concessie in sulcken gheballe/ daer van maken wy hem van nu aen beghiflicht/ eñ is zijne Donatie.

V.

Item op Conditie/ ende niet anders/ Dat onse voorsz. Dochter de Infante/ noch niemant anders van de gheroepene tot der voorsz. successien/ en sal moghen om eenigerhande redenen/ verdeylen de voorsz. Landen/noch gheven ofte veranderen/ sonder onsen consente/ ende des ghenes die onse Erfghenamen ende Successeurs sullen zijn in dese Rijcken.

VI.

Item op Conditie/ende niet anders/ Dat de selve/ die Princesse oft Vrouwe sal zijn van de voorsz. Nederlanden/ haer sal moeten ten Houwelijcke begheven met den Coninck van Spaengien/ oft met den Prince zijnen Sone/ die alsdan in't leven wesen sal/ daer inne altoos precederende de behoorlijcke dispensatien/ in t'ghene noodich sal zijn: Ende oft sy alsdan den wille oft t'vermoghen niet en hadden t'voorschreven Houwelijck te doene voor henlien/ en sal in sulcken gevalle de voorsz. Vrouwe gheenen Man mogen nemen/noch haer eyghenen in eenighe Ghifte in eenigen deele der voorsz. Landen/ Ten zy by onsen advijse eñ consente/ ende van onse Erfghenamen eñ Successeuren in den voorsz. Coninckrijcke van Spaengien/de welcke van ons sullen voortghecomen zijn: Ende by ghevalle van contraventie/al t'ghene daer ghegheven gheweest sal hebben ende gheoctroyeert/ sal wederom tot henlieden keeren/ als oft dese Donatie/ Concessie ende Transport nopt ghedaen en ware gheweest.

Item

VII.

Item op Conditie / ende niet anders / Dat alle ende elcken Prince oft Heere der voorsz. Nederlanden / sullen ghehouden wesen te Houwelijcken hunne Sonen ende Dochteren by onsen advijse ende consente / ende des ghenes van onsen Erfghenamen ende naecomers / Coninghen van Spaengien.

VIII.

Item op Conditie / ende niet anders / Dat onse voorsz. Dochter de Infante / ende haren Manne / noch eenighe van hunne Successeuren / aen de welcke de voorsz. Landen sullen ghedevolveert zijn / en sullen in geenderleye maniere houden / handelinghe / trafficque ofte contractie in de Orientaelsche eñ Occidentaelsche Indien / noch en sullen derwaert senden eenigerhande soorte van Schepen / onder wat Tijtel / verhael oft pretext / het ten voorsz. deele soude moghen wesen: Op pene / dat de voorsz. Landen sullen ghedevolveert zijn / in dien gheballe van de voorsz. contravenitie. Ende indien eenighe der voorsz. Nederlanden ondersaten / hun begaven nae de voorsz. Indien / teghens t'voorsz. Verbodt / datse de Heeren der voorsz. Landen alsdan sullen hebben te castijen / met penen / Confiscatien der goederen / ende met andere noch swaerdere / jae selve metter doot.

IX.

Item op Conditie / ende niet anders / Dat soo den voorsz. Eerdts-Hertoghe Albert / onsen goeden Rechtsweer / overleefde onse voorsz. Dochter de Infante / naelatende Sone oft Dochter / sal hy hebben t'Gouvernement van sulcken Sone oft Dochter / Erfghenaem ofte Erfghename / ende de handelinghe van alle de goederen / alst wesen soude / of onse voorsz. Dochter de Infante / noch in't leven ware. Ende sal boven desen / onsen Rechtsweer den Eerdts-Hertoghe in desen geballe ghebruycker zijn (zijn leven lang gheduerende) van alle de voorsz. Nederlanden / eñ Usufructier der selver: Overmidts hy eerlijcken onderhoude alle de voorsz. kinderen nae ende volghens hunne qualiteyt / Ende d'Oudtste / t'zy Sone oft Dochter / sal gheven het Landt ende Hertochdom van Luxenburch / ende t'Graefschap van Chime datter toebehoort / om dat te hebben ende te gebruycken / gheduerende t'leven des Vaders / nae welckers doot sulck kindt het al hebben sal / als Universelen Erfghenaem. Wesende alhier expresselijcken verclaert / dat dese oorsaecke van Usufructie alleenlijcken verstaen zy / tot faveur van onsen voorsz. goeden Rechtsweer / den Eerdts-Hertoghe Albert / ende datse niet en sal moghen ghetrocken worden tot andere consequentie: Op dat gheene van zijne Successeurs eenich exempel daer van en allegueren / noch eenigerhande recht te hebben in ander diergelijcke saecken.

X.

Item op Conditie / ende niet anders / Om dese te wesen de principale ende de meeste

meeste verbindtenisse boven alle andere/ Dat alle de Kinderen eñ Descendenten van de voorsz. Houwelijckende/ volghende de Heylicheyt ende Religie die nu in de selve licyter/ sullen moeten leven ende sterven in onse Heylighe Catholijcke Wet/ ghelijck alsse de Heylighe Roomsche Kercke leert/ ende onderhoudet: Eñ aleermen Possessie sal nemen van de voorsz. Nederlanden/ sullen den Eedt doen in dier formen/ als hier naest desen Articule woort bevonden ghecoucheert. Ende indien (dwelck Godt niet en wille) dat eenighe der voorsz. Descendenten/ afweken van onsen Heylighen Gheloove/ ende vervielen in eenighe Heresie/ Naediense onsen Heylighen Vader den Paus voor sulcke verclaert sal hebben/ sal gheprivéert worden van d'Administratie/ Possessie ende Eyghendom der voorsz. Provincien/ ende dat de Ondersaten ende Vassalen der selver/ hem niet meer en sullen obedieren; Maer datse toelaten ende ontfangen sullen den aldernaest volghenden Catholijcken van dier Afcomst/ den welcken in cas van sulcken ghesourvopeerden van den Gheloove/ hem behoorde te succederen: Ende sal een alsulcken Hereticque gereputeert wesen/ als oft hy Reelijcken ware overleden door den natuerlijcken doot.

EGo juro, ad Sancta Dei Euangelia, quòd semper ad extremum vitæ meæ spiritum, Sacrosanctam Fidem Catholicam, quam tenet, docet & predicat Sancta Catholica & Apostolica Romana Ecclesia (omnium Ecclesiarum Mater & Magistra) constanter profitebor, & fideliter firmiterque credam, & veraciter tenebo: Atque eam à meis subditis teneri, doceri & predicari (quantum in me erit) curabo. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

Translatie ofte Oversettinghe des voorgaenden Eedts.

JCk sweere/ by dat Heylighe Evangelie Gods/ dat ick altijt/ tot den uptersten adem mijns levens/ dat Heylighe Catholijcke Gheloove/ t'welck houdet/ leeret ende prediket de Heylighe Catholijcke ende Apostolijcke Roomsche Kercke (aller Kercken Moeder ende Meesterse) stantvastelijck belijden/ trouwelijck ende vast ghelooven/ ende waerachtelijck onderhouden sal: Ende dat ick sal besorghen (soo veel my moghelijck sal zijn) dat het selve van mijne ondersanen onderhouden/ gheleeret ende ghepredikeet worde. Soo helpe my Godt/ ende zijn Heylighe Evangelie.

XI.

Jtem op Conditie/ ende niet anders/ Dat om de meeste versekeringhe ende vasticheyt van Vrede/ de liefde eñ correspondentie dier behoort te wesen tusschen de Coninghen ende zijne Coninckrijcken/ onse Descendenten ende Successeuren ende de Princen ende Heeren van derwaerts over/ oock onse Descendenten ende Successeuren/ eenen yeghelijcken van de ghene/ die welcke metter tijdt in de Possessie ende Heerschappije der voorsz. Nederlanden sullen comen/ ende van

Bour-

Bourgoignen / sal hebben te advoueren / t'approberen/ eñ te ratifieren de superabundantie/ 'tghene in dit Articule begrepen staet.

XII.

Ende om dies wille dat onse intentie ende wille is / Dat de voorschreve Conditien souden hebben ende gheraken tot een gheheel ende volcomen effect / onder ende door middele der selver: Gheven, Cederen, Verlaten, Transfereren, Renunceren, ende Accorderen Wy, in Ghifte/ in Leene/ achter ofte Naeleene / ende door eenighe beteren weghe / maniere ende forme / als men met rechte soude moghen doen / ende van weerden behoort te wesen / Sonder dat de onnutte forme soude moghen toebrenghen eenich achter deel/ de ghene die nut oft noodich is / ende voorderlijck der voorschreven Infante / Isabella Clara, Eugenia, onse seer lieve ende wel beminde goede Oudtste Dochter / Allen onsen Nederlanden, ende elcke Provintie der selver, Met eenen het Landt ende Graef-schap van Bourgoignē, Daer mede begrepen dat van Charrolois, ende de Hertochdommen, Princelijckheyden, Marcquisaten, ende Sterckte, de welcke daer zijn in onsen Nederlanden ende Bourgoignen / met oock alle de Regale Leenen/ Homagien/ Rechten van Patronagie/ Renten ende Incomens/ Domainen/ Aiden / Confiscatien ende breucken / met alle ende eenigherley ghe-rechticheden ende Actien / die wy moghen pretenderen ter oorsaecken der selver Nederlanden ende Bourgoignen/ Met oock al le Preminentien/ Prerogativen/ Previlegien/ Exemptien/ Garden/ Advouerien/ Jurisdictien/ Hoocheden/ Ressorten / ende eenigherhande andere Superioriteyten / ghelijck ende in der selver maniere als de selve zijn/ ende uyt wat oorsaecken oft waer door zy onse moghen wesen oft toebehooren/ 'tzy van Patrimonie oft andersins / tot wat Tytel/ hoe het zy oft soude moghen wesen / Om gheheelijcken 'tghebruyck oft besittinghe daer van te hebben / even ghelijck wy de selve ghehadt ende beseten hebben/ sonder eenighe exceptie: Tot laste nochtans/ datmen ongheviolecrt sal houden ende observeren/ alle ende een yeghelijcke boven gespecifieerde Conditien in de Pragmaticque ghemaeckt / door d'onsterffelijcke memorie / den Keyser mynen Heere ende Vader/ die in de glorie is/ in de Maendt van November/ in den Jare Duysent vijf hondert neghenenveertich/ daer inne de Eenicheyt der voorschreven Nederlanden/ sonder te consenteren noch t'accorderen eenighe divisie ofte separatie in de selfde/ om wat oorsaken noch in eenigherleye manieren dat het zy.

XIII.

Ende is onse intentie / ghelijck als wy't verclaren ende expresselijcke Ordonneren/ door dese teghenwoordighe/ dat door middel deser onser Donatie / Conressie ende Transport / dat onse voorschreven Dochter de Infante / ende haren ghesepden toecomenden Manne den Eerdts-Hertoghe Alberdt, sullen ghehouden/ verobligeerdt ende belast zijn / te betalen ende te voldoene alle ende eenigerhande schulden/ ende Obligatien/ Contracten/ by ons/ oft in onsen name/ oft vã wylē zyne Keyserlijcke Majesteyt/ op onse Patrimonie ende Domaine der voorschreven Nederlanden ende Graefschap van Bourgoignen / ende dat zy insghelijcks sullen ghehouden zijn ende verobligeert / te lyden / draghen / ende onderhouden alle ende eenigherleye Renten / Pensioenen tot lijftocht/ ende alle andere wat Giften/ Recompensen ende belooninghen/ welcke de selve zyne Keyserlijcke

Majeſteyt/ ende wy oft onſe Predeceſſeurs hebben ghegeven/gheaſſigneert/ghe-
accordeert ende ghedaen/ aen welckerhande perſoonen dat het zy. Ende al-
ſoo doen, Scheppen, ende Denomineren wy, door deſe teghenwoordighe/on-
ſe voorſeyde Dochter de Infante/ voor Princeſſe ende Vrouwe der voorſchre-
ven Nederlanden, ende van den Graef-ſchappe van Bourgoignen, met eenen
van Charrolois. Octroyerende insghelijcks onſe voorſchreven Dochter/dat
boven de particuliere Tytelen van elcke der voorſchrevē Provintien der Neder-
landen / ende der voorſchreven Graefſchappe van Bourgoignen / zy haer mach
ſchryven oft intituleren eñ denomineren/ Hertoginne van Bourgoignen. Niet
tegenſtaende dat wy oock voor ons hebben behouden / ende voor onſe Sone den
voorſeyden Prince/ (ſoo veele ons ſal ghelieven) den ſelven Tytel van Hertoghe
van Bourgoigné/ met alle de gerechticheden ons deſ halvē competerende: Daer
by ghevoecht de qualiteyt der Hoocheyt ende Souvereyniteyt onſer Ordenen vā
den Gulden Vlieſe / te hebben macht ende faculteyt daer van te moghen diſpo-
ſeren in toecomenden tyden / als wy ten beſten ſullen behoorlijck vinden. Soo
conſenteren/ accorderen wy/ ende laten toe onſe voorſeyde Dochter de Infante/
ende gheven haer abſolute ende onwederroepelijcke macht/ om door hare prince
Authoriteyt/ ſonder andere verſoeckingen om conſent / door haer ofte hare ghe-
ſondene aen haren gheſeyden toecomenden Man / te nemen ende te aenveerden
de ghebeele ende volcomene Poſſeſſie van alle de voorſz. Nederlanden / Graef-
ſchap van Bourgoignen ende van Charrolois / ende ten effecte van dien te doen
vergaderen de Generale Staten der ſelver Landen / oft de particuliere Staten
van elcke provincie/ofte een ander maniere ghebruycken/ de welcke zy ſal bevin-
den redelijck ende beſt dienſtich / tot deſe onſe Donnatie / Conceſſie ende Tranſ-
port / Ende te doen notifieren / als oock te doen den nootwendighen Eedt aen
de Onderſaten ende Staten der voorſchreven Landen / Ende vereyſſchen In-
veſtiture van de ſtucken ende Seigneurien/ daer't van doen ſal weſen/ Ende ooc
van henlieden ontfanghen den ſchuldighen ende behoorlijcken Eedt / haerlieden
verbinden in alles / waer inne zy volgens den voorgaenden Eeden zijn oft ſullen
reciproquelijck ghehouden oft verbonden weſen. Eñ ter tijdt toe/ dat onſe voor-
ſchreven Dochter ſal genomen/ oft doen nemen hebben in haren Name / de Ree-
le Poſſeſſie der voorſchreven Nederlanden / ende Graefſchap van Bourgoignen
ende Charollois/in de forme ende maniere gherefereert door deſe gheſeyde paten-
ten: Stellen ende Conſtitueren ons voor Poſſeſſeur der ſelver / in den name ende
van weghen onſe voorſchreven Dochter. Tot ghetuyghenis daer van/ Ordon-
neren ende Willen / dat haer overghelevert ſullen worden de ſelve onſe patent
Brievē/Conſenterende ende Accorderende aen onſe Dochter de Infante/te weer-
houden/ toelaten / ende inſtitueren in de voorſchreven Nederlanden ende Bour-
goignen/Gouverneurs/ Rechters/ Juſticieren ende Officieren/'tzy tot bewaer-
niſſe ende beſcherminghe der ſelver/als tot adminiſtratie der Juſtitien/Policyē/
Ontfanginge van Domainen ende anderſins: Ende daerenboven doen al'tgene
een rechte Princeſſe ende natuerlijcke Vrouwe van de eyghendommen der ſelver
Landen/ na gewoonlijck Recht ende anderſins mach ende behoort te doen/ ende
gelijck als wy't ghedaen hebben/ ende ſouden hebben connen doen: Obſerveren-
de niet te min altoos de voorſz. Conditien hier boven gheinſereert. Ende ten de-
ſe effecte hebben ghequitteert/ afgheſondert ende ontlaſt/ Quicteren/abſolveren/
ende ontlaſten/ door deſe voorſz. alle Biſſchoppen/Abten/ Prelaten/ende andere
Lieden

Lieden der Kercken/Hertogen/Princen/Marcquisen/Graven Baroenen/Gou-
verneurs / Hoofden ende Capiteynen der Landen oft Steden/ Hoofden Presi-
denten ende Lieden van onsen Raden / Canceliers / ende de ghene van onse Fi-
nantien ende der Rekeninghen/ ende andere Justicieren ende Officieren / Capi-
teynen / Lieden van oorloghe / ende Soldaten der Stercken ende Casteelen/
ende hunne Stedehouderen/ Ridders/ Escuiren ende Vassalen/met de Wethou-
deren/ Borgheren/ woonders ende inwoonders der goeder Steden/Bourghen/
Vrycheden ende Dorpen/ ende alle ende yegelijcke Ondersaten van onse voorsz.
Nederlanden ende Graefschappe van Bourgoignen ende van Charrolois/ende
een yeghelijck van henlieden respectivelijcken van de Eeden ende getrouwiche-
den/Gheloove ende Homagien/ belofte eñ verbindtenisse/die zy aen ons ghedaen
ende bewesen hebben/als hunnen Wettelijcken Souvereynen Prince: Willende/
Ordonnerende ende bevelende wel expresselijck aen de selvighe/ datse sullen heb-
ben te sweeren ende t'ontfanghen de voorschreven Infante onse Dochter / voor
hunne rechte Princesse ende Vrouwe/Ende haer te doen ende te geven de behoor-
lijcke Eeden der getrouwicheyt/Gheloove ende Homagie / belofte eñ verbindte-
nisse / in der ghewoonlijcker manieren/ nae der natueren der Landen / plaetsen/
Leenen ende Seigneurien. Ende voorder / datse haer ende haren voorsz. toeco-
menden Manne/ bewysen/ alle Eere/ Reverentie/ affectien / ghehoorsaemheydt
ghetrouwicheyt ende dienst / als goede ende trouwe Ondersaten behooren ende
ghehouden zijn te doene aen hunne rechte Princen ende naetuerlijcke Heeren/Al-
soo zy tot den daghe van heden aen ons ghedaen hebben/ Ende met voldoenin-
ghe van alle ende yeghelijcke deffauten ende naelatinghen/ soo wel gherechtelijc
als daetlijck/ de welcke tusschen dese onse Donnatie/ Concessie ende Transport/
mochten incomen. Ende door onse eyghene beweginghe/ sekere wetenschap/en-
de volcomene absolute Coninckelijcke macht / welcke wy in desen willen ghe-
bruycken / ende oock ghebruycken: Hebben ghederogeert / ende Deroguerem
aen alle ende eenigherleye Wetten/Constitutien ende Costuymen/die hier tegens
souden moghen teghen zijn ende contrarieren: Want sulcks is onsen eyghenen
Wille ende begheeren. Ende op dat van alles/wat boven ghesepdt is openlijck/
worde een saecke/ die vast/ altoos ende eeuwelijck bleve: Hebben wy dese onse te-
ghenwoordighe gheteeckent met onsen Name / ende onsen grooten Zeghel daer
aen doen hanghen. Willende ende ordonnerende / dat het sal worden gheinre-
gisteert/ om van weerden ghehouden te worden / in alle ende yeghelijcke secrete
Raden ende Cameren van Rekeninghe / daer het behooren sal. Ghegheven in
onse Stadt van Madril/ Coninckrijc van Castilien / den sesten dach der Maent
van Meye/ in't Jaer der Gratien 1598. Ende van onser Regeringe van Na-
pels ende van Jerusalem den vijf ende veertichsten/ Van Castilien / Arragon/
Cecilien / ende van de andere / den vier ende veertichsten/ Ende van Portugael
den neghenthienden. Alsoo gheparapheert/

N. D V.

Onderschreven/

Philippus.

Ende meer onder/

By den Coninck.

Ende onderteeckent/ A. de la Loo.

Approbatie/Agreatie/ende den Eedt vanden Prince van Spaengien / van't Transport van dese Nederlanden ẽ Bourgoingnen.

Philips by der gratien Gods Prince eenich Soone / ende Erfgenaem der Coninckrijcken/ Landen ende Heerschappyen vanden Coninck Philips / tweeden dies naems mynen Heer ende Vader.

Aen allen tegenvvoordige ende toecomende, Saluijt.

Als hebbende mijnen voorseyden Heere/ ẽ Vader resolutie genomen te Houwelijcken Meevrouwe de Infante Isabel Clara/ Eugenia onse seer lieve ẽ welbeminde ghoede Suster/ metten Eertzhertoghe Albert onsen goeden Oom ende Neve/ ende dat volghens dien heeft zyne Catholijcke Majest. oock ghedetermineert in onse communicatie ende met onsen consente hier toe beweecht/ deur seer groote redenen ende respecten der gemeyner welvaert / selve om der rusten wille der Christenheyt int generael/ende den vrede ẽ stillicheyt der Nederlanden in particulier. Ende op dat onse voorseyde goede Suster voorsien zy nae haere qualiteyten ende groote weerdicheden/ te doene een begiftinghe aen onse voorseyde suster vande voorsz Nederlanden ẽ den Graefschappe van Bourgoignen/ inder forme ende maniere daer van wesende/ ẽ blijckende by die opene brieven die welcke mijnen Heere ende Vader daer van heeft doen depescheren gheteeckent met zynder handt/ende ghesegelt met zynen grooten Seghel / van welcker d'inhoudt hier volght van woorde te woorde.

Philips etc. Doen te weeten / dat wy na dien te hebben particulierlijcken verstaen/ 'tgene d'welck boven gheseyt is/ ende een yegelijck punct der dinghen gementioneert/ considererende de gemeyne welvaert die daer wt ontstaen sal onder de Christenheyt / selve wt oorsaecke der besondere liefde / die wy schuldich zijn ende dragẽ tot onse goede sustere/ de Infante deur haere groote weerdichedẽ becrachtighen/ approberen aggrageren ende houden wy het voor goet deur dese teghenwoordighe / Niet tegenstaende eenich preiudictie/ d'welck ons ofte onse successeurs daer van nu teghenwoordich oft hier naemaels mochte toecomen / ende om der selver redenen wille/ wy consenteren / ẽ zijn te vreden/ deur dese teghenwoordige dat die voorseyde Nederlanden ẽ Graefschap van Borgoingnen ende Charrolois sullen ghecedeert/ ghetransporteert ende ghegeven zijn/ aen onse goede Suster de Infante / inder manieren / alsoo het mynen voorseyde Heere ende Vader ghedaen heeft/ ende so het ten besten mach houden/ende ter meester sekerheydt / corroboratie ẽ bevestinghe van't ghene daer van syne Majest. disposeert ende ordonneert / ten faveure ende tot vordele van onse ghoede Sustere/ Soo disposeren ende ordonneren wy daer toe soo het nodich zy deur dese teghenwoordighe oock in faveur der selver inde selve forme ende maniere in alles/ende over al wt onsen vryen ẽ eyghenen wille / sonder dat eenichsins daer tusschen comen zy eenighe aendryvinghe/ d'wang/ bedroch / valsheydt noch eenich respect noch vaderlicke reverentie/ noch eenige vrese/ noch door dwalinge oft als gerechtelijck/ wesende onse intentie ende wille dat de selve Landen sullen zijn ẽ toebe-

hooren onse goede Suster de Infante/ Isabel Clara/ Eugenia/ eñ haere successeurs/ in formiteijt der voorseyder dispositie vanden Coninc mynen Heere/ ende Vader/ Ende op dattet al creghe en hebben mochte zijn gheheel effect/ ende voor alle tijt te stercker/ ende vaster bleve/ Hebben gherenonceert ende renoncieren deur dese teghenwoordighe in faveur van onse voorseyde goede Sustere/ voor ons ende onse successeurs/ alle beneficien dwelck ons oft henlieden respectivelijck het recht mach ofte mochte gheven/ om te comen in't contrarie van desen/ Noch dattet waere deur recht van restitutie in Integrum/ int welcke wy oock gherenonceert hebben/ ende renoncieren deur dese gheseyde teghenwoordige: Want onsen beslotenen ende ghedetermineerde wille is/ dat geenderhande dingen cracht oft macht en sullen hebben/ teghens dese donnatie concessie eñ desen transporte/ de welcke ghedaen wort vande voorseyde Nederlanden/ inder formen ende manieren voorschreven.

So hebben wy ghedaen ende ghegheven onsen Eedt/ de Heylige Evangelien die wy met onsen handen gheraeckt hebben/ om te houden/ observeren/ maintinerē/ ende accomplieren ende sullen doen houden/ observeren/ maintineren ende accompliceren/ alles wat puntelijcken ghesept is/ sonder daer aen voort te brengen eenigherhande excuse noch exceptie/ noch toe te laten datse yemant van ongent weghen sal voort breughen/ het welck wy affirmerē eñ belovē met Princelijcke woordē eñ dat wy sullen geven hulpe ende assistentie vereyscht deur 'tgheheel efect eñ furnissement van alle 'tgheene ghesept is/ om sulcks te wesen ghelijck wy boven gesept hebben/ onsen ernstighen ende voorghenomen wille: Tot ghetuychgenisse/ Daer van hebben wy doen depescheren dese teghenwoordighe opene brieven/ dewelcke wy met onse handt gheteeckent hebben/ eñ doen teghen teeckenē deur't Secretarie ynfraschript vanden Staten des Conincks mynen Heere ende Vader/ inde voorseyde saecken der voorschreven Nederlanden ende van Bourgoignen ende doen seghelen met den grooten Segel der wapenen van zyne voorseyde Majest. wthangende met een gouden snoer/ ofte lindt/ Hun present vindende als ghetuygen daer toe gheroepen: Don Gomes de Auila Marquis de Velada/ onsē Governeur ende grooten Hoofmeester/ Don L. H. t.a.p. de mora Grave van Castel/ Rodrigo G tand' Commandeur d'Alcantara/ Edelman der Cameren van zyne Majest. ende onsen sommelier des lijfs/ Don Jehan d'Idiaques grooten Commandeur van Leon/ alle drie vandē Rade der Staten/ ende Messire Niclaes d'Amant Ridder/ oock Raedtsheer der Staten ende garde des Seghels/ der selver Majest. inde voorseyde saecken/ der voorseyder Nederlanden/ eñ van Bourgoignen eñ Cancelier van zynen Lande/ eñ Hertochdom van Brabant. Ghegeven inde Stadt van Madril/ Coninckrijck van Castilien/ den sesten dach der Maent van Meye/ Int jaer der gratien 1598. Paraphe N e r t gheteeckent Philippus/ ende meer onder by ordonnantie van mijnen Heere den Prince/ onderteeckent A de la Loo/ ende waren die voorseyde brieven gheseghelt metten grooten Seghel der Wapenen van zyne Majesteyt in rooden wasse wt-hanghende met Gouden-lint.

Procuratie van d'Infante aen haren toecomende Bruydegom / ghegheven om de Nederlanden te ontfanghen in haren Naem.

IZabel Clara / Eugenia / By der gratien Gods Infante van alle de Coninckrijcken van Spaengien / Hertoginne van Bourgoignen / van Lothrijck / van Brabant / van Limburgh / van Artoijs / van Bourgoignen Palsgravinne eñ van Henegou / van Hollandt / van Zeelandt / van Namẽ / ende van Zutphen / Marquise vant Roomsche Rijcke / Vrouwe van Vrieslandt / van Salines / ende Mechelen / der Graefschepe Stadt ende Lande van Utrecht / van Overyssel ende van Groeninghen.

Aen alle teghenwoordighe ende toecoomende die dese letteren sullen sien ofte hooren leesen.

Hoe dat so wel om die welvaert der Christenheyt int generael / als het particulier der Nederlanden / ende om andere goede Consideratien / ghelieft heeft den Coninck mynen Heere ende Vader tot vorderinge onses toecomenden Houwelicx by dispensatie van onsen Heylighen Vader den Paus / met onsen seer lieven ende welbeminden Neve de Eertzhertoghe Albert / ende met consenteringhe aggreatie ende toesien vanden seer hooghen ende seer machtighen Prince onsen seer lieven ende wel beminden goeden broeder / Ons te doen begiftinge concessie ende Transport van alle de Nederlandẽ / ende van Bourgoingnen deur de opene brievẽ daer van ghedepesceert / ende respectivelijck ghereeckent / van hunne eyghene handẽ / den sesten deser tegenwoordiger maent van Meye / met andere onse opene brieven / aengaende d'acceptatie der selver donnatie / ende transport / Op dat de voorseyde Nederlanden ende van Bourgoingnen / van ons souden ghehouden eñ beseten wordẽ / ooc van onse heyrs ende nacomelingen inder formẽ / manieren / eñ volghens de conditien particulierlijck begrepen ende geexpresseert deur de voorseyde opene brievẽ / Ende dat deur de selve zyne Majest. ons heeft geconsenteert geaccordeert ende belovet / eñ geeft absolute ende onwederroepelijcke macht van wegen onse eygene authoriteijt sonder andere requisitie oft consent te nemen / eñ aentasten by ons oft deur sendinge van Procure / aen onsen voorseydẽ toecomenden Man den Eertzhertoge Albert : Het geheele eñ volcomene besit van alle de Nederlanden eñ Graefschap van Bourgoignen eñ Carrolois / eñ int voorseyde effect te doene al 'tgene int particulier de selve opene Brieven mede brengen.

DOen te weten / dat wy om der redenen boven verhaelt / ende om puntelijcken te volgen den goeden wille ende Ordinantie van zyne Majesteyt selve op dat ghevoordert worde / alles wat int regard des voorseydt is behoort / voor onse reyse na de selve Nederlandẽ: Hebbẽ uyt onse sekere wetenheyt volcomene eñ absolute macht: Geautoriseert eñ gegevẽ volle macht eñ Commissie onwederroepelijck met alle faculteyt so wel generael / als particulier aen onsen toecomendẽ Man / den Eertzhertoge Albert om in onsen name ende van onsent weghen te doene deur hem selven / oft deur anderen die

ren die

re die hy substitueren sal/ oft bevinden behoorlijc wt crachte van dese selve Brie-
ven tot een oft meer reysen alle ende int besondere de dingē so veele in onsē naem
ende van onsent weghen / als van wegen alle de Provintien der Nederlandē eñ
vanden Graefschappe van Bourgoignen ende Carrolois int generael / eñ deur
de Staten van elcke Provintie int particulier vereyscht sal worden/ eñ noodich
zijn aldaer te doene: Om respectivelijck te nemen / aen te tasten / te hebben eñ te
houden in onsen name / de geheele Reele eñ volcomene possie van alle de voorsey-
de Landen/ ende van elcke Provintie der selver/ met alles datter toebehoort/ om
de selve geheelijckē ende vredelijcken te gebruycken sonder eenighe tegensprekin-
ge opstaecle noch behinderinghe/ tot dien eynde doende t'samen roepen eñ ver-
gaderen de Staten der selver Landen/ 'tzy int generael oft int particulier/ ende
doen in onsen name de nootwendige Eeden: Als oock t'ontfanghen vande voor-
seyde Staten ende andere de ghewoonlijcke Eeden. Ende daer en boven te doen
deur onsen voorseyden toecomenden Man / den Eertzhertoghe Albert / 'tghene
twelck wy selve tot dien eynde souden moghen doen in eygener persoone/ soo wy
daer teghenwoordich warē: Al waert dat daer eenige sake ware / de welcke spe-
ciaelder Mandement vereyschte/ alsser inde voorseyde brieven begrepē eñ gheex-
presseert wordt. So laten wy toe by Princelijcke woorden ende by onser eerē/ in
aengenaemheyt te hebben vaste eñ seecker/ eñ t'observeren eñ doen observerē ende
inviolabel te volbrengen/ eñ in goeder trouwē altijt/ alles 'tgene by onsen voor-
seyden Eertzhertoge Albert onsen toecomenden Man eñ deur de welcke hy com-
mitteren eñ substitueren sal wt crachte der voorseydē Brievē gedaē zijn sal/ ghe-
soigneert eñ ghepasseert int regard der voorseyder Reele / gheheele en volcomene
sessie der selver Nederlanden ende Bourgoignen/ nae de forme ende maniere inde
voorseyde opene Brieven ghementioneert vande voorseyde Donnatien / Cessien
ende Transport: Tot de welcke wy ons refereren sonder ymmermeer daer te-
gens te doene/ noch te lyden datter tegen ghedaen sal worden/ directelijc noch in-
directelicken / in welckerley maniere dattet sy want sulcx is onse ghelieven: Tot
getuigenisse daer van hebben dese tegenwoordige geteeckent / met onser hant/ eñ
doen tegenteeckenen deur't Secretare infrascript / vanden Staten des Conincx
mynen Heere ende Vader/ inde voorschreven saken der voorseyder Nederlanden
ende van Bourgoignen: Eñ zegelen metten grooten Zegel der wapenen van zy-
ne voorseyde Majesteyt wthanghende met een gouden Lindt. Ghegheven inde
Stadt van Madril 't Coninckrycke van Castilien den xxx. dach van Meye: int
Jaer der gratien M. D. XCVIII. Aldus gheparapheert N d i t ende on-
derschreven de Vrouwe I S A B E L/ ende op de vouwe by Ordinan-
tie van myn Vrouwe de Infante/ ende gheteeckent A de la Loo.

Eñ zijn de voorseyde Brieven gesegelt metten groo-
ten Zegel des Conincx/ in roode Was-
se/ wthangende met gou-
den Lindt.

Remonstrantie vanden Eertzhertoghe Albertus ghedaen aende Generale Staten.

Albert by der gratien Gods Cardinael, Eertzhertoge Lieutenant, Gouverneur ende Capiteyn Generael.

SEer lieve ende welbeminde/ De twee Brieven hier by gevoecht zijn van den Coninc mynen Heere/ende van den Prince zynen sone tot versekeringhe onsent halven / om u lieden te verclaren eene resolutie de welcke zijne Majest. genomen heeft tot welvaert eñ consolatie deser Landen van herwaertsover/ by toelaten ende consente vanden voorschreven Heer Prince / waerinne wy niet en connen persoonlijcken voldoen om sulcken saecken toe te laten sonder dat wy ons van hier en begheven/ hebben wy deshalven wel willen supplieren deur dese/u lieden doende te verstaen onse belastinghe/ dewelcke in effecte is dattet zyne Majesteyt goet heeft ghedocht soo om het welvaren der Christenheyt int generael / ende insonderheyt der voorseyde Landen/ hy gheen langer wtstel en behoorde te nemen int Huwelijck vande Serenme Infante zyne oudtste dochter/ ende so wel oock tot consecuatie van onsen huyse/als om diversche andere respecten/heeft hy tot desen effecte zyne oogen gheslagen op onsen persoone by toelaeten/ende consent van onsen Heyligen Vader den Paus/ vande Keyserinne onse seer eerweerdighe vrouwe ende Moeder / ende vanden Keyser mynen Heere ende broeder/ Dat bovẽ desen om te beter commoditeyt te gevẽ aen syne Dochter/eñ ons/ oock te betoonẽ de sonderlijcke genegentheyt die hy tot de selve Landen is draghende/ wiltse zyne Dochter t'eender giften geven tot voorderinghe desselven Houwelicx/ met oock het Graefschap van Bourgoignen / sonder daer van yet te houden / oft te verdeylen in wat manieren het soude moghen zijn/ hem versekerende dat ghy-lieden ende alle andere hun sullen verbrolijcken over dese goedertierene resolutie/ ghesien de selve is streckende tot eyghentlijcke welvaert ende ruste der voorseyder Landen van herwaertsover/ Als wesende den wech om te gheraecken tot eenen ghoeden/ ende vasten Paijs / ende eens te comen wt dese ellendighe Oorloghe / 'twelck 'tghene is dat zyne Majesteyt soo ypericklijck ende innerlijcken begheert heeft/ daerom onsent halven ghesien het ons aenghaet behooren wy seer groot te achten / alsoo wy oock groot houden die sonderlinghe ghenade ende gonste de welcke zyne Majesteyt ons in respecte van desen is doende/ hebbende onder allen onsen persoonen willen verkiesen / ende om dit eenich respect behooren wy t'ontfanghen een ongheloofflelijck contentement; Ende so verheugen wy ons noch te meer dat wy deur dese oorsaken mogen bewysen de effecten van onsen goedẽ ende hertelijcken wille/ Ende volgende de paden der Princen van Bourgoignen eñ van Oostenrijck onse Voorsaten/arbeydende om de welvaert ende ruste der voorseyder Landen/ tot dewelcke wy draghen ende hebben altoos ghedreghen een sonderlinge ghenegentheyt/ achtende alreede daer van sedert onse comste herwaerts een proeve gedaen te hebben/hoewel noch niet gheheelijcken alsulcke als wy wel begeert hadden/ wt oorsaecke der nootsaeckelijckheden ende teghenspoeden die ons zijn bejeghent. Ons is seer wel bekent den swaeren ende moeyelijcken last die ons deur dese resolutie op den schouderẽ sal vallen/ Maer wy vertrouwende dat wy deur

u lieden

u lieden ende andere sullen worden geraden/geholpen ende geassisteert/verhopen dat deur de gonste Godes de sake gheluckigen toeval sal cryghen / ende dat wy sullen moghen sien dese Landen wederomme inden fleur / groothept ende voorspoedichept als zy waren ten tyden van onse Voorsaten/ende zylieden siende met wat couraigie de Sereny^me Infante/ ende wy ons daertoe sullē jmployerē/ onse persoonen/ ende onse sinnen/ ende onse middelen/ wy sullen de selve liefde houdē dewelcke haere Vaderen tot de onse ghehouden hebben/ d'welck is het sommier van't gene wy upt cracht der voorsz. credence u lieden hebben willen verclaren/ ende sullen wel blyde zijn metten aldereersten te becomen uwe antwoort brievē/ soo wel aen zyne voorsz. Majestept/als aenden voorschrevē Heer Prince/ op datse hun mogen gesonden wordē/ ende dat daer van wesen duplicaten/ eñ triplicaten om de perijckelen dier zijn datse byden weghe niet verloren en blyven/ Ende hiermede bidden wy God u te nemen seer lieve ende welbeminde/ in zyne heylige bewaeringe. Wt Bruessel desen vijfdē van December 1597. Paraphe Rich V. gheteeckent Albert/ want / ende meer onder Le verreijcken. etc.

COPYE.

DEN CONINCK

Lieve eñ welbeminde/ Ghy lieden hebt menichmael connen bekennen den goeden wille/ ende affectie die wy altoos gehadt hebben tot onse Patrimoniale Nederlanden / ende tot elcke Provintie der selver deur de groote sorghe die wy t'allen tyden ghedraghen hebben/ ende onophoudelijcken draghen/om de welvaert/ruste/ ende stillichepdt der selver/ ende deur de moyten ende quellinghen die wy daeromme aengenomen hebben/ ende de wtnemende oncosten daer vooren geleden/ sonder yet te sparen om de selve te beschermen voor onse anligghende vyanden/ ende te brenghen onder onse ghehoorsaemhept dewelcke hun daer wt ghetrocken hebben ende daer van ghedesuopeert zijn / rebellerende teghen ons heuren natuerlijcken Prince / dwelck u nu noch meer sal bekent ghemaeckt wesen deur de goedertierene resolutie die wy ghenomen hebben om uwe eygene welvaren / dewelcke onsen goeden Broeder Rechtsweer ende Neve Albert Eertzhertoghe van Oostenrijck u lieden van onsent weghen sal doen verstaen: Den welcken wy begheeren / ende ontbieden u lieden ghy gheven sult geloove ende versekeringhe als onsen eyghenen persoone/ ghesien het een saecke is die u lieden soo seer aengaet / ende oock der gheineyner welvaert/ Ende ons versekerende dat ghyt alsa sult doē / ende dat ghy genoechte sult scheppen ende contentement in't gheene hy u voorhouden sal / eñ sullender niet meer van segghen lieve ende welbeminde onsen Heere neme u lieden in syne heylighe bewaringhe / van Sint Laurens den x^en Septembris 1597. Paraphe N. D V. Gheteeckent Philips.

Ende meer onder/

A. de la Loo.

COPYE.

Den Prince.

LIeve ende welbeminde/ Alsoo ick in alle dingen getracht hebbe/ eñ trachte nae te volghen de groothept/ cloeckmoedicheyt/ deucht ende de paden van mynen Heere ende Vader/ in gelijcker maniere hebbe my oock willen conformeren in genegentheyt ende goedertierenheyt tot u liedenwaerts / om het welvaren ende contentement dat ick voor u lieden begeere/ ghelijck het de effecten u claerlijcken sullen bethoonen / deur't ghene u lieden mynent halven sal te verstaen ghegeven worden van mynen goeden Oom/ ende Neve Albert Eertzhertoghe van Oostenrijck / den welcken ghy behoort te gheven volle gheloove / ende vertrouwẽ oft u lieden op hem verseKeren/ u beleydende/ ende reguleren de/ volghens 'tgene twelck hy u lieden verclaren sal/ waerinne boven 'tplaysir ghy my doen sult / ghy-lieden selve sult plucken de principale vruchten. Hiermede lieve ende wel beminde neme u lieden onsen Heere in zyne Heylighe bewaeringhe / van Sint Laurens den xen Septembris 1597. Paraphe W.Vs. Gheteeckent Philips.

Ende meer onder/ A. de la Loo.

COPYA COPYE.

MIjnen goeden Broeder Rechtsweer ende Neve/ Int wederomme keeren vanden Courrier Frans vanden Berghe/ hebbe ick u geadverteert deur mynen brieven vandẽ xvijen Meert lestleden/ hoe dat t'zyner incomste worde ontfanghen eenigherhande pacxkens met antwoordt-brieven / de welcke de Heeren ende Ridders vander Orden / Raetsheeren ende Gouverneurs / als mede de Staten der Provincien de welcke huis houden onder myne gehoorsaemheyt/ Respectivelijcken over ghegheven hebben op myne Brieven vander Maendt September des voorleden Jaers / nae der materien daer inne verhaelt/ dewelcke ick oversandt om hun verclaert te wordẽ tot uwer versekeringe; Ende nadien bekent te hebben deur henlieder voorschreven antwoorde de groote vreught ende sonderlinghe contentement 'twelck eenen yegelijcken van henlieden belydet ontfangen te hebben van sulcke myne goedertierene resolutie/ hebbe noch meer beweeght ende veroorsaeckt gheweest voorder te procederen sonder naelatinge tot vervoorderinge des ick so rypelijcken voorgenomen hadde / ende te doen begiftinghe/ Cessie ende Transport aen myne seer lieve ende welbeminde goede dochter de Infante van alle myne Nederlanden/ eñ van Bourgoignen / ende daer van te passeren den sesten van deser Maent inde teghenwoordichept van mynen seer lieven ende welbeminden goeden Sone den Prince met zijn expres consent/ aggreatie ende toelatinghe/ ende deur d'acceptatie der selver mijnder goeder dochtere daermede tegenwoordich/ de depeschen der

drie patenten dewelcke ick u met desen bestelle / op dat ghy bysonderlijcke gheinformeert wordet van alles wat de selve inhouden tot faveure des Houwelijcks vander voorseyder Infante myne goede dochter / met u / ende dat wt crachte vā haere procure aen uwen persoone / dewelcke ghy sult vindē gevoeght by de voorseyde drye patenten / moghet aennemen in haren naeme / ende van haerent weghen / de gheheele / reele ende volcomene possessie der voorseyder Landen / ende van een yeghelijcke Provincie der selver / inder formen als de selve procure is inhoudende / de selve ghebruijckende wanneer / ende alst u ghoet duncken sal / Ende op dat sulcke myne intentie mach uyt-comen ten vollen effecte / eñ dat sulck alles worde ghedaen met meerder vernoeghinghe van myne Vassalen ende Ondersaten vanderwaerts over soo int Generael / als int particulier. Soo schryve ick op een nieuwe aende voorschreven persoonen ende Staten / als oocmede doet mynen voorschreve͂ goeden Soone den Prince inder substantien als ghy sien sult deur de Coppen hier by ghevoeght / deur oorsaecke der antwoordinge die zy respectivelijcken gedaen hebben op myne voorschreven eerste brieven.

ENde hoewel tot deser tijt toe gheenderhande antwoorden ontfangen en zijn vandē Gouverneur Parlement / noch vande drie Staten van mynen Graefschappe van Bourgoignen / op mynen Brieven aen henliedē inder selver Maent September des voorleden jaers ghesonden / hebbe goet ghevonden henliedē andere te senden dewelcke men met Coppe sal vinden in dit pacrken / Soo salt my dan aenghenaem wesen metter eerster gheleghentheydt te doen vernemen den ontfangh van alle de voorschreven depeschen / ende op wat maniere ghy daerinne sult hebben ghehandelt / ende hoe het derwaerts over alles sal ghegaen zijn. Hiermede mynen goeden Broeder / rechtsweer ende Neve neme u onsen Heere in zyne Heylighe bewaringhe / uyt Madril den lesten van Meye 1598. Paraphe M D V t. Onderschreven uwen goeden Broeder / Oom ende Neve Philips / Ende meer onder gheteeckent / A de la Loo.

De opschrift vvas, Aen mynen goeden Broeder, rechtsvveer ende Neve den Eertz-Hertoghe Albert, Lieutenant, Gouverneur ende Capiteijn Generael, der Nederlanden ende van Bourgoignen.

DEN
CONINCK.

LIeve ende wel beminde/ Door den inhoudt van uwe Brieven vanden xxj^{en} December vanden voorleden Jaere hebben verheucht geweest verstaen hebbende/ de groote blyschap/ ende contentement die ghy hebt ghehadt door onse goedertieren
D Resolutie/ aengaende de materie/ de welcke van onsen't weghen/ u lieden hadden doen verclaren onsen ghoeden Broeder/ Neve ende Cosijn den Aerts-Hartoghe Albert uyt crachte van onse brieven van credentie/ ende om dat onse intentie nerghens om en tendeert dan om deese Nederlanden te setten in Pays ende vrede door het Houwelijck/ d'welck wy gheschickt hebben van onsen seer lieve ende wel beminde goede dochter d'Infante/ met onsen voorseyden goeden Broeder Neve ende Cosijn merckelijck door hun jeghenwoordichept hebben goedt ghevonden tot vorderinghe van dit goet werck/ voor al te geven rederen ende transporteren aen onse voorseyde dochter/ alle onse voorschreven Nederlanden ende van Bourgoignen achtervolghende de opene brieven/ die dien aengaende worden ghesonden aen onsen voorschreven goeden Broeder/ als van ghelijcke/ den ghenen/ van het consentement/ aggreatie/ ende willecomighe van onsen seer lieven ende welbeminden goeden Soone den Prince/ ende oock vande acceptatie van onsen voorschreven Dochter/ daer van wy ons verseeckeren dat ghy sult hebben contentement/ ende sult daerenboven bekennen/ de liefde ende affectie die wy altoos hebben toeghedraghen den voorschreven Landen/ soo't selve noch meer sal worden bekent/ (metter hulpe Goods) deur middel van het toecomende Houwelijck ende het oversenyden van onse voorschreven Dochter derwaerts over/ alsoo haest als den tijdt toelaeten sal: Ende oock deur assistentie die wy sullen continueren te doen aende voorschreven Landen/ t'allen occasien dat het van noode sal wesen/ ghemerckt dat geensins onse intentie en is (soo't souden moghen uytlegghen eenighe onbedachte) die te verlaten/ maer wel te secoureren ende beschermen/ sulcks wy van oudts ghedaen hebben/ ter tijdt toe dat deur pays oft andersins de selve sullen wel versekert wesen/ lieve ende wel beminde blijft dē Heere bevolen uyt Madril/ den xxx^{en} Mey 1598. N. D V. Gheteeckent Philips/ ende onder A. de la Loo. de superschriptie/ aen onse lieven ende welbeminden/ den communimeesters Schepenen ende Raedt der Stadt ende Lande van Mechelen.

DEN

DEN PRINSE.

LIeve ende wel beminde/ V antwoorde vanden xxj^{en}. December vanden voorleden Jaer/ op mijn brieven vanden voorgaenden Maendt van September in credentie van 'tgeene dat van mynen 't wegen u lieden heeft doen verclaren/ den Eertz-hertoghe van Oostenrijck Albert mynen goeden Oom ende Cosijn/ heeft my gegheven volcomen Satisfactie ende contentement sulcks oock verwachte volghende de ghehoorsaemheyt die ghy draeght totten goeden wille vanden Coninc mijn Heer ende Vader. Ende om dat d'intentie van zyne Majesteyt haer alleenlijcken Refereert tot het groot goedt/ d'welck sal toecomen zijn Landen van derwaerts over soo is die selve ghedient gheweest tot meerder ende vorderinghe van het toecomende Huwelijck van mijn seer lieve ende welbeminde goede suster d'Infante/ met den voorschreven Eertzhertoghe te doen passeren/ met mijn interventie ende expres consentement ende aggreatie de gifte ende Transport/ die zijn Majesteyt hadde voor hem ghenomen vande voorschreven landen/ ghelijck ghy dat meerder sult verstaen deur zijn brieven/ ende continuerende zyne goedertieren ende favorable affectie/ die ghy van allen tyden hebt ghevoelt/ en sal zijn voorschreven Majesteyt niet laeten t'allen occasien dat het van node sal zijn t'assisteren beschermen ende onderhouden de voorschreven Landen ter tijdt toe/ dat door middel van paijs oft andersins zy hun sullen vinden ganssellijcken verseeckert d'welck ick oock van mynen tweghen sal procureren om de selve redenen/ lieve ende welbeminden onsen Heer wil u bewaren/ upt Madril den eenen dertichsten van Meye 1598. N. D V.

Gheteeckent Philippe/

Ende meer onder/

A. de la Loo.

Vertooch vande Staten vande Provintien aen zijn Altese ghedaen.

I.

Eerstelijck inhout het eerste Artijckel / van de Aggreatie van de overdracht / ophoudinghe eñ ghifte van de Nederlanden / eñ van't Houwelijck.

II.

Ten tweeden / Om de Provintie t'ontfangen / ende den Eedt te doen.

III.

Dat zijn Altese binnen drie Maenden sal doen blijcken de vervullinghe van den Houwelijcke.

IIII.

Dat zyne Majesteyt Acte sal geven / dat het twaelfde Artijckel begrepen in dese overdracht / niet schadelijck en sal zijn voor dese Nederlanden / te weten 'tgene datter staet / nopende / het leen ende nae-leen.

V.

Datmen sal wechnemen alle Contributien / logeringhe van Soldaten / ende ander lasten / eñ dat van nu voortaen zijn Altese hem behelpen sal met de Domeynen ende Bede.

VI.

Dat de vremdelingen van nu voort aen sullen blyven ten laste ende betalinge van zyne Majesteyt / eñ datse sullen geimploieert worden int velt / op de Fontieren van den vyandt.

VII.

Alle de Soldaten / Hoochduytsche ende diergheliјcke van den lande / sullen onderhouden eñ betaelt worden vande Bede so veele mogelijcken sal zijn / ende de reste sal zyne Majesteyt betalen.

VIII.

Dat alle Officien ende regeringhe vande Provintien / Stedẽ ende Fortressen / ten langsten binnen een Jaer wederomme sullen g'hestelt worden in handen van den naturelen Heere van den Lande.

Alle

IX.

Alle de extraordinarise Raden sullen ghestelt worden op haren ouden voet. Dat oock den Provincialen Raedt van Mechelen/gelijck oock dien van Brabant/ende den Raedt van state/ sullen herstelt worden door volck van deser Lande.

X.

Dat alle de Provintien / Landen ende Steden sullen onderhouden worden in hare oude Privilegien.

XI.

Zijn Altese sal hem verwinden wederomme te comen in dese Nederlanden/ binnen de maent Mayo naestcomende.

XII.

Zijn Altese sal in zijn plaetse stellen/ghedurende zijn absentie een Gouverneur van zynen bloede die ghehouden sal zijn te sweren/ alles dat zyne Altese gheswooren heeft.

XIII.

Dat het sal gheoorloft zijn de Generale Statē deur interventie van zijn Altese om haer te voeghen in communicatie met de van Hollandt ende Zeelandt/ om paijs te maken.

XIIII.

Ende ghemerckt dat de Landen voorsien zijn met naturele Heeren so salmender drie deputerē/om met zijn Altese na Spaengien te gaen/ ten eynde om zyne Majesteyt te bedancken.

XV.

Dat zijn Altese ghehouden sal zijn t'onderhoudē alles boven verhaelt/ ende dat hy in zijn wedercomste mette Infante / in alle Provincien den ghewoonlijcken Eedt sal doen.

XVI.

Dat alle Gouverneurs Capiteynen/ ende volck van oorloghe niet nieus en syllen attenderen / gheduerende d'apsentie van zijn Altese.

XVII.

Dat zijn Altese nae de wedercomste ghehouden sal zijn te vergaderen de Generale Staten/ om gesamentlijcken te besoignerē om de sake van Nederlandt in goeden stant te brenghen.

FINIS.

